



## Netolice

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Prachatice

Nadmořská výška: 432 m n. m.

Počet obyvatel: 2 443

Adresa URL: [www.netolice.cz](http://www.netolice.cz)

Okres: Prachatice

GPS souřadnice: 49.049301N, 14.196998E

První pís. zmínka: 981 (1043 let)

PSČ: 384 11

## Památky a zajímavosti Netolice

Historické jádro města je od roku 1994 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Po památkách města je vybudována naučná stezka Historická krajina Netolicko, tzv. malý okruh, a po památkách regionu naučná cyklostezka, tzv. velký okruh.

Státní zámek Kratochvíle je renesanční perlo italského stavitelství v jižních Čechách. Okázalý lovecký letohrádek 2 km severozápadně od Netolic vznikl v sousedství původní tvrze s hospodářským dvorem Leptáč, kterou v 16. století nově přestavěl a rozšířil rožmberský regent a budovatel jihočeských rybníků Jakub Krčín z Jelčan. Roku 1579 s ním dvůr směnili Vilém z Rožmberka, který se rozhodl vystavět v jeho sousedství letní sídlo po vzoru venkovských italských vil.

[www.zamek-kratochvile.eu](http://www.zamek-kratochvile.eu)

Přemyslovské hradiště se rozkládalo na vrchu sv. Ján. Z knížecího správního hradu, střežícího důležité obchodní cesty, se zachovaly mohutné valy. Nálezy slovanské keramiky pocházejí z 10. až 13. století. Bylo zahájeno budování archeologického parku jako turistického východiště. Strážní věž s ochozy a palisádou z doby přemyslovské - to je zajímavá atrakce archeologického parku, který vyrůstá na vrchu Sv. Ján nad jihočeskými Netolicemi. Jedná se o místo bývalého hradiště se zbytky valů a s četnými nálezy předmětů z 10.-13. století. Do roku 1788 zde stával kostel sv. Jána (tehdy zrušen reformami císaře Josefa II.). Později se sv. Ján stal oblíbeným výletním místem turistů díky parkové úpravě. Byl zde postaven výletní hostinec, kuželník a taneční parket. Po 2. světové válce se však stal zarůstajícím zapomenutým místem, později využívaný jako kynologické cvičiště. Původní záměr vybudovat na sv. Jánu archeopark sahá do roku 1996. S jeho realizací bylo započato v roce 2003. Replika kamenných základů části středověkého hradebního tělesa byla dokončena v roce 2004. O rok později byla doplněna o 25 metrů dlouhou dubovou palisádu. Dřevěná věž s navazujícími ochozy byla dokončena na konci roku 2007. Projekt do budoucna počítá i s vybudováním srubů, kostela, dřevěného paláce a návštěvnického centra. Více informací o archeoparku naleznete na této adrese: [archeopark Netolice](http://archeopark.netolice.cz). Věž, obdobně jako palisáda a ochozy, byla postavena tradičními historickými postupy pod vedením tesařského mistra Petra Růžičky z pražské společnosti Ars Tignaria. Autorem projektu byl Pavel Šlechta z firmy PaP Servis Praha. Budování archeoparku je financováno z městské pokladny, krajských dotací, programu MZ ČR - Leader a programu EU - Interreg IIIA. Slavnostní zpřístupnění věže, která bude sloužit jako rozhledna s výhledem na Netolice a panorama Šumavy, se plánuje na květen 2008. Areál archeoparku (stejně jako věž) je volně přístupný.

Kostel sv. Václava, původně gotická stavba s románskými prvky. Jeho vznik je datován do druhé poloviny 13. století, zástavba je ale patrně starší. Byl vystavěn v podhradí sv. Jána a kolem něj se soustředila trhová



osada. S novým založením města Přemyslem Otakarem II. a jeho donací klášteru ve Zlaté Koruně se ocitl mimo centrální polohu. Renesanční věž byla zvýšena v 18. století, do téže doby je datována nástropní malba s legendou o sv. Václavovi a nová výmalba přilehlé barokní kaple sv. Michala. Rekonstrukce kostela byla provedena v letech 1995 až 1997.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, vystavěný v druhé polovině 13. století v gotickém slohu, patří k dílům stavební huti kláštera Zlatá Koruna. Po požáru roku 1619 došlo ke zhroutilí krovu a klenby lodi i presbytáře, které byly obnoveny v raně barokní úpravě až na konci třicetileté války. Hlavní oltář je z roku 1634. Barokní klenba původně gotické kaple sv. Barbory nese malby datované k 1760, nová věž byla postavena o deset let později. Chrám zdobí četné řezbářské práce z 2. poloviny 18. století z dílny rodiny Wernerů, usedlých v Netolicích. V rámci rekonstrukce, zahájené 1997, získala věž zcela novou bání.

Děkanství představuje soubor pozdně klasicistních staveb, vzniklých přestavbou starší fary v letech 1840 až 1843. Na hlavní budovu navazuje nové dvorní křídlo a hospodářské budovy. Děkanství bylo vážně poškozeno při plenění města roku 1619. Velké množství dochovaných detailů z doby přestavby řadí objekt k nejhodnotnějším kulturním památkám v regionu.

Rožmberský dům, renesanční budova s podloubím na severním rohu náměstí, dnes Muzeum JUDr. Otakara Kudrny. Z doby renesance se zachovalo rovněž sgrafito na průčelích a nárožní kvádrování (viz též Muzeum JUDr. Otakara Kudrny).

Škola na Starém Městě byla vystavěná v místě dvou starších škol r. 1863. Architektonicky velmivýrazná dvoupatrová školní budova v neogotickém slohu je citlivě vsazená do komorního prostředí. Osvědčuje tak zdařilý rukopis zřejmě někoho ze schwarzenberských architektů. Zajímavé je řešení i další školní objekt v Bavorovské ulici, datovaný k roku 1911.

Radnice, neorenesanční monumentální stavba, dominuje prostoru náměstí. Byla vystavěna počínaje rokem 1869 podle projektu A. Niklase v místě starého domu, sloužícího potřebám města v 17. a 18. století. Umístění radnice v předbělohorské době není známé, od r. 1786 měla dočasné sídlo v domě na náměstí čp.1, který dodnes nese na průčelí fresky se znaky města.

Kašna na náměstí z roku 1677 je z dílny českokrumlovského kameníka Jiřího Plánského. U barokní kašny s chrličí byla roku 1879 slavnostně vysazena pamětní lípa na počest stříbrné svatby císaře Františka Josefa I.

Sousoší sv. Jana Nepomuckého, situované na náměstí mezi radnicí a kašnou, je výrazem svatojánského kultu, šířeného v českých zemích v 18. století. Vysvěceno bylo roku 1738.

Měšťanský pivovar v Obecní ulici čp. 58 stojí na místě renesančního pivovaru, který město založilo 1663. V současném objektu z 2. poloviny 19. století se z původní stavby uchoval pouze portál s rožmberskými růžemi v ohradní zdi do ulice.

Hotel Beseda představuje areál, jehož hlavní barokní objekt směřuje průčelím do náměstí. Boční křídlo do Bavorovské ulice má renesanční konstrukce, mladší objekt, navazující do Gregorovy ulici, je hodnotný hlavně plasticky řešeným průčelím. Dochovala se řada cenných detailů z přestavby areálu v polovině 19. století, nyní je objekt v rekonstrukci.

Barokní špýchar ve Školní ulici sloužil podle ústní tradice jako solnice. Objekt odsouzený k zániku byl v letech 1996 až 1997 zachráněn a zrekonstruován.

Ziegrosserův mlýn svůj starobylý původ připomíná deskou ve štítě, umístěnou sem roku 1663 na paměť velké povodně, kdy voda protrhla hráze několika rybníků.



Rybník Mnich byl založen v 15.-16. století. V hrázi jsou dva historicky cenné kamenné mosty. Na jednom z nich je umístěná socha Jana Nepomuckého, ochránce před povodněmi. V místě hráze zvaném Slepící vršek stával na dnes zastavěném skalnatém ostrohu středověký hrádek. Pod hrází jsou dva vodopády a romantické uličky. Řada drobných lidových staveb z 18. a 19. století lemuje tok potoka Rapačov.

Petrův Dvůr, část obce 1 km od města. Tento typický renesanční zemědělský statek se uvádí již k roku 1378, byť z tohoto období se nedochovaly žádné stavební konstrukce. Převážně v renesančním stylu je vystavěno severní a malé jižní křídlo. V období 1592 až 1600 Petrův Dvůr tvořil hospodářské zázemí Kratochvíle a byl odtud také veden vodovod s pitnou vodou do zámecké kuchyně. Během druhé poloviny 17. století vzniklo křídlo východní, přestavbou po požáru 1743 se zvýšily hospodářské budovy. V novogotickém stylu byl koncem 19. století na jižní straně objektu zřízen pivovar.

Kaple Panny Marie na vrchu Peklo, pochází z 18. století.

Kaple sv. Gertrudy v Budějovické ulici je dnes nepřístupná, objekt je používán k bydlení. Po zrušení kaple v důsledku reformy Josefa II. zde bydlel poustevník.

Pamětní desky-----Pamětní deska na náměstí na budově České spořitelny připomíná, že zde byla v roce 1945 podepsána smlouva o demarkační čáře mezi americkou a Rudou armádou.

Pamětní deska na budově muzea - na památku rodáka rybníkáře a rožmberského fišmistra Štěpánka Netolického.

Pamětní deska na rodném domě hudebního skladatele Františka Gregory v Gregorově ulici čp. 24.

Pomníky obětem I. a II. světové války u kostela sv. Václava.

Hrob sovětských vojáků padlých za II. svět. války, na hřbitově.

Pamětní deska na budově muzea - na památku zakladatele muzea, starosty Netolic a rodáka JUDr. Otakara Kudrny.

Pamětní deska na Petrově Dvoře čp. 1 - na památku rodáka Josefa Johna (1802-1871);schwarzenberský lesník, přispěl k vyhlášení Boubínského pralesa přírodní rezervací; na Boubíně ho připomíná tzv. Johnův kámen.

Technické památky-----Stoka Krčínka

Zapomenutá technická památka, umělá stoka, zvaná Krčínka, je vynikající měřičské dílo. Leží v bývalé rožmberské, tzv. Netolické oboře, je dlouhá asi 8 km. Nechal ji koncem 16. stol. vybudovat rožmberský regent Jakub Krčín z Jelčan. Přiváděla vodu od Hrbova z potoka Melhutka přes rybníky Dolní Nadýmač a Čichtický až na zámek Kratochvíle, kde sloužila k vodnímu pohonu různých, tehdy módních pohyblivých atrakcí, strojů, obrazů a fontán v zámecké zahradě. K vůli ní vedlo město Netolice s Krčínem spor, protože odvedl velkou část vody z potoka, který napájel největší rybníky na této soustavě, Hrbovské, Podroužek a Mnich, a poháněl i mlýny ve městě. Podle pověsti stoku v noci proorává čert s Krčínem zapřaženým do pluhu.

Kálečka

Na hladině starobylého netolického rybníka Mnich se nachází replika původní historické kálečky. Že nevíte co je to kálečka? Kálečka je netolickou raritou, která se již nikde jinde nedochovala. Byl to dřevěný vor na rybníku, ukotvený ke břehu, který sloužil ženám k máchání prádla (v netolickém nářečí - kálení). Kálečka se z tradice stále obnovovala a ta poslední se rozpadla při odbahňování rybníka před několika lety. Vrátila se na místo, kde sloužila možná stovky let. Kálečka vždy patřila ke koloritu města.

